

БЕЛААЗЕРСК

Ніна Мацяш нарадзілася ў 1943 годзе ў вёсцы
Нівы (щапер г. п. Белаазёрск)
Бярозаўскага раёна Брэсцкай вобласці.
Скончыла Мінскі дзяржаўны інстытут
замежных моў.
Вершы Ніны Мацяш друкаваліся ў часопісе
«Маладосць», газеце «Літаратура і
мастацтва».

На грамадскіх асновах кнігу адредагаваў
Мікола Аўрамчык.

Ці бачыў ты хоць раз Белаазёрск,
Калі на дахі мякка нач прысядзе,
Павее казкай ад старых азёр
І пойдуць песні поруч па абсадзе?

Тады глядзіш на родны, любы кут
І цэлы свет гатоў у сведкі клікаць:
Ці столькі зор насыпалася тут
На дол з каўша Мядзведзіцы Вялікай,
Ці гэта ў небе, бы ў люстэрку тым,
Адбітак зыркі ўсіх агнёў Палесся?..
Белаазёрск мой, сон мой залаты,
Мая

яшчэ не складзеная
— песня!

ВЯСНОВАЕ

Не рабіце мне скідак.
Ніколі. Ні ў чым...
Не рабіце,
Калі не жадаеце скрыўдзіць,
...Прыбівае да водмелі
На няпэўны спачын
Аслабелыя,
Сонцам прашытыя крыгі.

Але ў пашчу бурлівую
Зноў рашуча штурхне
Іх
Крутое плячо
Акрыянага берага!
Не рабіце мне скідак,
Паверце ў мяне,
Як рака
У вясну гэту шчыра паверыла.

КАЛІ ГАЛІНКА ВІШНІ РАСЦВІЛА

Галінка вішні наччу расцвіла.
Пакой ікупаўся ў бэзавым пайзмроку,
А на стале пісьмовым, проста ў шклянцы,
Бялюткім цудам дыхала вясна.
Пяшчотна пальцы
(Гэтак любых лашчацы!)
Краналі крохкасць тоненъкіх пляёсткаў,
І вочы заварожана ўсміхаліся
Усмешцы мая — у сакавіку.
А за акном дасвецце даставала
3-за пазухі агромністае сонца,—
І падалі чырвоныя праменні
На стол пісьмовы, на галінку вішні,—
Глыбока пунсавела вязь суквеццяй...

Не знала я тым часам, што далёка,
За сотні, сотні вёрст ад хаты гэтай
Снег усурыйскі цяжка набракаў
Равеснікаў маіх святой крывёю.
Не ведала, што без вагання ў сэрцы

БАЦЬКА

Чубатыя, усмешлівия хлопцы
Прымалі смірць на івостраве Даманскім
І за мяне, і за галінку вішні...
Зямля мая!
На кожіным кіламетры —
Журба і боль гранёных абеліскаў,
Як вехі подзвігу...
Тут кlapлі жыцці,
Хто болей за жыццё любіў цябе,
Свяшчэнны, непарушны край савецкі.

Вайны не помню я.
Ды памяць сэрца
Прыйшла цяпер і да мяне. Навечна.
Прыйшла вясновым залацістым ранкам
Калі галінка вішні расцвіла...

Тата родны... Не трэба!
Як гаротна сашчэплены пальцы,
Як бяссільна упалі
На мулкія дошкі стала...
Мне б падбегчы к табе
І вачыма вачэй дапытацца,
Што за скруха пакутная
На цярплівия плечы лягla.

Мне б падбегчы к табе
І абвіць тваю шыю рукамі,
Прытуліць да грудзей
Галаву клапатліва тваю.
За секундай секунда,
Нібы цяжкія камень за каменем,
За секундай секунда,
А я нерухома стаю.

Мне б прыпасці к табе,—
Ды няма ў нас такой завядзёнкі...

У НАВАЛЬНІЦУ

Ты й мяне прывучыў
Быць скупою ў пачуццях услых.
Асцярожна выношу з пакоя
Любvi сваёй дзёрзкасць,
Каб нічым не абразіць
Дум падгледжаных горкіх тваіх.

Не навальніца — светапрастаўленне!
Прыблі ночь да долу перуны.
Прад ураганам дрэвы — на калені!
І толькі стогнуць здушана яны.

Сляпога ліўня кручаная плётка
Па іх галовах скораных — з пляча!
І ні табе збавення, ні палёгкі,
Ні права на абурадш адчай.

А па сцяжыне да здранцевлай хаты,
Праз дзікі зырк ламаных бліскавіц,
Бяжыць дзяўчо. З каханым. З вечарніц-
Як абяцанне сонечнага свята.

***

Была такая буйная вясна!
А я жыла, жыла —не разумела,
Нашто мяне абдорвала яна
Цнатліівай чысцінёй чаромхі белай,
Яе агрузлых, хмельных кутасоў
Таем-най, ледзь улоўнаю гаркотай,
На ўзлесках цвіў лілова-сіні сон
І аддаваў мне ўсю сваю пяшчоту.
А салаўі, пад смех маладзіка,
Пайлі сэрца слодыччу шчымлівай.
Прымала ўсе дары мая рука
У няведанні наўным і шчаслівым.

Цяпер дажджы дзяўбуць маё акно,
Шматае вецер з дрэў рудое лісце.
...Дзень добры, любы!
Ведаю даўно,
Нашто івясна дарункамі калісьці
Абсыпала мяне таік шчодра...

ДАЖДЖЫНКА

На хвалях ранку — нібы ў яліку, —
А колькі сонца пасля ліўня!—
Дажджынка коціцца па яблыку
І вось сарвецца зараз, згіне!

А ў ёй —палова неба сіняга,
Крыло ўрачыстае вясёлкі,
І гай бярозава-асінавы,
Што прытуліўся да пасёлка.

І два камбайны — два караблікі —
На фоне яркага бяздоння.
...Зрываецца паўсвету з яблыка
І мне — ў далоні.

КРЫНІЦЫ МУЖНАСЦІ

Брэсцкаму абкому камсамола

Было — як ноччу змрочнай у дарозе:
Бязмоўна. Глуха. Страшна. Ты адзін.
І морак проста ў твар табе глядзіць,
І кожны камень, кожны куст — варожы...
Прыгаварона, як лісцё апалае,
Кружкыў адчай абрыйкі ўсіх надзеяй.
І раптам:

«Добры дзень, сястра. Я — Паўка.

Карчагін. З Шапятоўкі. Добры дзень!»
І нечакана:

«Мы к табе, сяброўка,

Ад камсамола. Як ты тут жывеш?...»

О мужнасць, мужнасць! Вось твае вытокі,
Вось дзе ты сілу чэрпаеш — бярэш.

Было — як ноччу змрочнай, адзінокай.

Стаяла крукам роспач над душой.

...Як б'е з-за цёмнай хмары сонца ў вокны!

З-за цёмнай хмары дзень які ўзышоў!

АГОНЬ УНАЧЫ

Няма святла. Відаць, абрыйу на лініі,—
Вятырска ж круціць, нібы ашалеў.
Прыклала нач свае далоні сінія
Да шыб, дрыжачых пад гундосы спей.

А мне утульна, нечакана хораша,
Прыціхшы, слухаць буру і сябе,
Ступаць за думкай без шчымлівай горычы.
Як аратай за плугам пры сяубе.

Ды раптам сэрца працяло трывожнае:
А што, калі з дарогі хто зблудзіў,
Ці проста страшна стала падарожніку,
Што ў непагадзі ён зусім адзін?..

Асмалак свечкі леташняй прыгадваю,
Шукаю ў скрынцы вобмацкам хутчэй.
І вось ужо з акна майго выглядвае
Скупы агенъчык, добры гном начэй.

ЛЯ БЯРОЗАЎСКАЙ ДРЭС

Шыбуй сюды, знявераны і стомлены!
Тут рук сяброўскіх шчырае цяпло.
І падалося мне: сам шквал надломлены
Быў гэтым кволым, прызыўным святлом-

Калі ў сваёй дарозе, часам здрадлівай,
Згублю з-пад ног збалелых цвёрды прунт,
Я так хацела б, каб і мне здагадліва
Агенъчык нечae душы спагадлівай
Выратавальна ў очы зазірнуў.

Даўно я дома не была.
І вось —
разгубленай бусліхай
Шукаю роднага сяла,
Слядоў свайго маленства ціхага.

Шукаю і...
Камяк даўкі
Захрас ва ўсхваляваным горле:
Заместа лешак і ракіт
Мне сонечна смяеца горад!

Бываюць хвілі: ні маўчаць
І ні крычаць не маеш сілы...
Калі ўсё сэрца — у вачах,
А за спіною чуеш крылы.

Даўно я дома не была!
Іду між гмахай і смяюся.
Наіўная! Я думала,
Што час геройкі мінуўся...

***

Ноччу вецер шурпаты з оста
І мяцеліцы вал дзевяты.
Як на богам забыты востраў,
На маю наляцелі хату.

Ліхаманіла шыбы ў вокнах,
Дробна дзверы, як зубы, ляскалі.
Ні зямлі, ні неба. Навокал
Снег ды бура, як над Аляской.

І шматала хату, як трэску,
Толькі сцены стагналі глуха.
Ды прадраўся ружовай крэскаю
Ўрэшце золак праэ завіруху,

І абмяклі пургі парывы,
Што на ўэдыблены снег упала.
Быццам ёй на кудлаты загрывак
Рукі ўладна світанне паклала.

АРАБІНЫ

Стрымгалоў ляцяць уніз дажджы рабыя,
Восень лісце эамятае на парог.
Арабіны, арабіны, арабіны,
Як паходні каля выцвілых дарог.

Арабіны, арабіны, арабіны,
Бы струмені зацвярдзелага віна
Ці асколкі цеплаватага рубіну
У рудых далонях схмаранага дня.

Хоч не хоч, ды толькі часу не прыйніш,
Лета бабіна кароткае, як крык.
Гнуцца долу арабіны, што рабыні,
Як збавення, выглядаюць красавік.

***

Светлай памяці бабулі

МАЁ ШЧАСЦЕ

Не звыкла скардзіцца на лёс,
Хоць на шляху адны калючкі,
Хоць часам да крывавых слёз
Бывае крыўдна і балюча.

І усё-ткі, што ні новы дзень,
То сэрца — поўнае гарэння!
Усё глыбей сярод людзей
Маё жывучае карэнне.

«Бабуля памерла... Памерла бабуля...»
Збялелыя матчыны вусны шапнулі.

Ламалася лета ў шырокія дзвёры.
Бабуля памерла... Не веру. Не веру!..

Шчэ толькі заўчора выходзіла ў поле,
Насіла асот у квяцістым прыполе.

Высока вяла старадаўнія песні
За шчасным застоллем, на радасцях цесным.

...На тых жа загонах, на тых жа сцяжынках,
Адкуль ты вярталася колісъ з дажынкаў,

Запелі дзяўчаты у прыцемку веснім
Пра хлопцаў Расіі, пра дзеўчын Палесся.

Я крочу да іх, як на стрэчу з табою,
Задумлівай, мудраю і... жывою!

Іду да дзяўчачат я, а ў думках клянуся:
Усе твае песні аддам Беларусі!

Я толькі дабаўлю да іх тыя слова,
Што сёння лунаюць над краем вясновым...

***

О, калі б толькі мог мой жорсткі смутак
Палёту ластаўкі быць карацей...
Ды ведаю, надоўга ён раскуты,
Да сілы зноў акрыленаых надзей.

А я тужу аб акіяне мудрым —
Рукой прылашчыць бы халодны лоб...
А мне недастае той шызай тундры,
Дзе сэрца мужнасць мо знайсці змагло б.

А я сумую аб пякельным поўдні,
Аб той краіне, дзе ні ты, ні я
Не захацелі б боль і крыйуды помніць,—
Тваё каханне і натхнёнасць дзе мая.

АПОШНЯЯ ЗАВЕЯ

Зноў снег, зноў сіняя мяцеліца,
І вецер — недзе з-пад Грэнландыі —
Сіпіць застуджанымі гландамі,
Склікае духаў на аселіцу.

Яны злятаюцца, нябачныя,
Святыя і асатанелыя,
Удачлівыя і няудачнікі,
І каляровыя, і белыя.

Яны злятаюцца, пакорныя,
Завеі ў ногі з плачам бухаюць.
Яна ж ім рве бароды з коранем
І шчодра сыпле аплявухамі.

Вялікі гнеў яе высокасці:
Не даглядзелі духі бедныя,
Што пад скалелаю асокаю
Пра сонца трывніць лотаць бледная.

Што і пралеска ўжо ачуńвае,
А дзесьці кнігаўка галёкае,
Што з жаўруком на крылах чуйных
Нясуць вясну зеленабокую.

Завея ў лютасці зняверанай
Лупцуе духаў тых няўвішных.
А ў слоіку галінка вербная
Смяецца жоўтымі пупышкамі.

СЭНС ЖЫЦЦЯ

Калі няма такога пачуцця,
Што ты— на месцы, ты патрэбен людзям,
Ці ж можна гаварыць пра сэнс жыцця,
Калі няма такога пачуцця?

І як наогул можна жыць тады,
Калі няма й праменьчыка надзеі,
Што недарма ідуць твае гады.
Ды як наогул можна жыць тады?

***

Калі ўзарве пакоя немату
Чакана-нечаканы стук у дзверы,
Як мае вочы шчасцем расцвітуць,
Як цудадзейна заіскрацца верай!

І, як замову, паўтараю зноў:
Без дружбы мне — як без вады і хлеба,
Як птушцы — без глыбінь высокіх неба,—
Мой прости дом не ведае замкоў!

***

Адляцела лістота ў чарговы свой вырай,
У апошні свой вырай, адкуль
Не бывае вяртання праз прыгавар жвіру
Аніводнаму болей лістку.

Як кнаты абгарэлія, у неба цягнуцца дрэвы,
У дажджавую яго сівізну.
Толькі ж ведаюць дрэвы, што за ёю дзесяь дрэмле
Сіне-сонечны спеў пра вясну.

СНЕГІРЫ

Два снегіры — дзве кропелькі зары —
На мокрую галіну вольхі ўпалі.
І раптам усміхнуўся дуб стары
І жалудоў сыпнуў ёй на каралі.

Ды што для вольхі гэткія дары!
Як дзеўка, ля стаўка ўсё прымярала
Звон-завушніцы з цёплага каралу —
Два снегіры, дзве кропелькі зары.

ДНІ, ЯК ПТУШКІ

Дні на плечы садзяцца,
Як вялікія птушкі,
То ў глыбокім маўчанні,
То з крыкам
Садзяцца.

Усеўладарна юнацтва
На крылах разгушкалі,
У пасталелыя вочы
Чарадою глядзяцца.

Аніводнай не спудзіць,
Аніводнай не стрэсці.
З Сіняй Птушкую радасці—
Вораны гора.

Усё цяжэй
Праз памылкі і сумненні іх несці,
І нашто толькі ў «заўтра»
Адгукаецца «ўчора»...

НАДЗЕЯ

Цябе разгубленасць
катаўала,
Ты спатыкалася,
ды ўставала.
Цябе паліла
агнём няўдачы,
А ты па прыську
ішла гарачым.

Канала ты
на кастрах адчаю,
Ды зноўку з попелу —
жывая!
Даўно б згібела
без цябе я,
Мой добры Фенікс,
мая надзея.

***

Калі зусім адмовяць ногі,
Калі зусім адыме рукі,
Калі і вочы чорна здрадзяць,
Я ўсё адно плячу ў плячо
І крок у крок з жыццём пайду,
Пакуль не сціхне ў грудзях сэрца,
Пакуль апошняга сяброўства
Не страчу ў калаўроце год.
Бо будзе сябар — будуць ногі,
Бо будзе сябар — будуць рукі,
Бо будзе сябар — будуць вочы
Мае.

ЦВІТУЦЬ ЛУГІ

Калі і як з нябёс вясёлка
Упала тут на мурагі?
Ды разляцеліся асколкі —
Цвітуць лугі, цвітуць лугі!

І гэтак хораша на сэрцы,
І я сама цвіту, цвіту,
І маладую песню вецер
Зрывае з вуснаў на хаду.

І можа там, за сінім гаем,
За плынню сонечнай смугі,
Я незнарок цябе спаткаю...
Цвітуць лугі, цвітуць лугі!

ГАЛІ

Ты і верыш, і ўсё ж — не верыш,
Што няма аніякіх лекаў,
Што бяда твая — чорны неруш...
Ты ўсміхаешся чалавеку!

О, як трэба, хоць так нялёгка,
Не сагнуць пад нягодай плечы,
Сваю долю, былінку крохкую,
У руках сваіх няньчыць вечна.

***

Душа аднайная бунтуе:
Жыцця такога не хачу я!

Дзе трымфуе тэлэвіzar
З самаздаволенаю пысай;

Дзе гарлапаніць «маг» зацята
У непрыкаянья святы;

А я збалелася па ветру,
Па ашчаціненаму ветру!

Ах, кіньце мне хутчэй пад ногі
Напаўзабытыя дарогі.

Каб я сп'ян'ела ад дурману
Чабору, вымаклых туманаў.

Каб, нібы подку, мяне несла
На хваліх радасці ўваскрэслай!

І я змагу расправіць крыллі
І вырвацца з свайго бяссілля.

Ах, кіньце мне хутчэй пад ногі
Напаўзабытыя дарогі!

ЧАЛАВЕЧЫЯ СЭРЦЫ

Накладваецца ўражанне да ўражання,
І ціха забываецца былое.
Нат колішняя жорсткая абрааза нам
Здаецца з часам не такою злую.

І нават гора, кажуць, прытупляеца,
І боль памалу траціца сваю сілу.
Ды радасць, як заранкавую раніцу,
Нязгаснай памяць носіць, як насіла.

Відаць, таму й заівуща чалавечымі
Вялікія, слабыя нашы сэрцы,
Што добрае — як ясныя праменъчыкі,
Ні крыўдай, ні бядою з іх не сцерці.

ШУКАЮ УСМЕШКУ

Дзе ў ліпень плывуць палеткі,
Дзе з сонцам пяюць таполі,
На выдаражданым узмежку
Шукаю тваю усмешку.

Шукаю яе ясноту,
І вернасць, і летуценнасць,
Каб слова такое — «слота»—
Мае не ведалі сцены.

Хачу яе, нібы песні,
Не петай яшчэ ніколі,
Каб верыць заўжды ў прадвесне,
У гэтая вось таполі.

На выдаражданым узмежку
Шукаю тваю усмешку:
Дзе ў ліпень плывуць палеткі,
Збіраю
Кветкі.

***

A.B.

За вокнамі позні вечар.
За вокнамі снежная замець.
Чытаю Вашыя вершы,
Свет адкрываю занава.

Сосны рыпяць старэча.
Між намі ні дзён, ні вёрстаў.
Святкую лепшую стрэчу,
Як хлеб, дарагую і простую.

Чытаю Вашыя вершы.
Да сэрца — удзячным сэрцам.
За вокнамі позні вечар.
За вокнамі снежань злуеца.

***

Ніты матуля так перабірала...
Перабіраю ў памяці сяброў,
Якіх спагадна доля мне надбала,
На ліха не скупая й на дабро.

За кожным імем — сэрца мне наросхрысі
Мой міласэрны вір жывой вады.
Я знаю, мець сяброў адданых прости:
Умеў бы толькі сам быць шчодрым ты.

Ды ўсё ж, няма вышэй за шчасце тое:
Забыўшися на ўласных бед цяжар,
Сарвацца ўnoch самому
на скупое:
«Ты мне патрэбен. Вельмі. Прыяджай».

***

Ашуквалася я не раз,
І гаварылі часам людзі:
«Не вер — абманутай не будзеш».
Ашуквалася ж я не раз.

Як мала вучаць гузакі!
У чым жа ты, мая прычына,
Што ўсё-ткі добрымі вачыма
Гляджу на свет я з-пад рукі?

***

Кагосьці вёрсты разлучаюць,
Кагосьці звязваюць навек.
Сляды на ранішняй траве,
Сляды, і ўсё — у незвычайнасць.

Ах, цуда! Папараці кветка...
Як прагнем мы цябе знайсці.
Ды толькі мала хто спасціг,
У чым
шукаць такую рэдкасць.

І падаюць пад ногі вёрсты.
Ідзём праз лёс, нібы праз лес,
Наперарэз,
наперарэз
Вялікай, палахлівай радасці!

***

Чаму заўсёды ходзяць разам,
Заўсёды разам —
    боль і радасць?

Таму, што ёсць
    свято і цемра,
Таму, што ёсць
    жыццё і смерць?
Каб вечна прагнулі мы шчасця
І болей даражылі ім?

Чаму
    заўсёды ходзяць разам,
Заўсёды разам
    боль і радасць?

***

Якая табе справа да мяне,
Як я жыву цяпер і чым жыву,
І рада, як заўжды, вясне ці не,—
Якая табе справа да мяне?

На дзве адну дарогу падзяліў,
Цяпер у кожнай з іх — уласны лёс,
І груз свой, і нацрамак свой, калі
На дзве адну дарогу падзяліў.

Якая ж табе справа да мяне,
Як я жыву цяпер і кім жыву,
І рада, як заўжды, вясне ці не,—
Якая табе справа да мяне!

***

Распагодзіцца! Распагодзіцца!
Глянь, як смела нясмелая вольхі
У паднябессы захмараным, волкім
Ловяць сонца!

Распагодзіцца! Распагодзіцца!—
Вараннё хай хоць лопне ад крачу—
Колькі сіні зайграла ўжо, бачыш?
Колькі сіні!

Распагодзіцца! Распагодзіцца!
Твае беды разыдуцца ў ветры
Нібы гэтыя хмары, павер мне,—
Будзе сонца!

***

Ты душу мне толькі растрывожыў,
Ці хацеў ты гэтага ці не.
Нават думаць — чуеш ты! — няможна
Нават думаць пра каханне мне.

Ты ж прыйшоў ка мне да ўздрыгу проста,
Як прыходзяць сонца ці дажджы.
Так баюся, на ніводзін востраў
Ад цябе й сябе ўжо не збяжыш...

***

Халіме

Зноўку ноч цыганкай каля ганка.
Зноў прыйшла прапорочыць-варажыць
Самыя шчаслівия світанкі,
Самыя гаючыя дажджы.

Пазбіраю ў жменю смутку зёрны,
І ў цыганкі добрай на вачах,
Аднясу, шпурну на дно азёране
Свой былы і будучы адчай.

Расчыню прад варажбіткай дзверы,
Усміхнуся лёсу, як табе,
І паверу, як дзіця, паверу
Самай несусветнай варажбе!

***

Ты прыходзіш ка мне,
як на споведź прад богам.
На алтар даланёў маіх вузкіх нясеш
Груз грахсó і памылак, і чаканняў знямогу,
І найлепшых пачуццяў трывожны засеў.

Ды хіба ж я багіня...
Я, нібы ўзнагароду,
Нібы шчасце найвысшае,
давер твой нашу.
І адно мне баліць: каб заўсёды-заўсёды
Ты, як сёння, прыносіў, мне на споведź душу.

ЗМЕСТ

Белаазёрск	3
Вясновае	4
Калі галінка вішні расцвіла	5
Бацька	7
У навальніцу	9
*** Была такая буйная вясна!..	10
Крыніцы мужнасці	11
Дажджынка	12
Агонь уначы	13
Ля Бярозайскай ДРЭС	15
*** Ноччу веце'р шурпаты з оста...	16
Арабіны	17
Маё шчасце	18
*** «Бабуля памерла...»	19
*** 0, калі б толькі мог мой жорсткі смутак	20
Апошняя завея	21
Сэнс жыцця	23
*** Калі ўзарве пакоя немату...	24
*** Адляцела лістота ў чарговы свой вырай	25
Снегіры	26
Дні, як птушкі.....	27
Надзея	28
*** Калі зусім- адмовяць ногі...	29
Цвітуць лугі	30
Галі	31
*** Душа адчайная бунтуе...	32
Чалавечыя сэрцы	34
Шукаю ўсмешку	35
За вокнамі позні вечар.....	36
Ніты матуля так перабірала.....	37
Ашуквалася я не раз...	38
Кагосьці вёрсты разлучаюць.....	39
Чаму заўсёды ходзяць разам.....	40
Якая табе справа да мяне.....	41
Распагодзіцца!..	42
* Ты душу мне толькі растрывожыў...	43
** Зноўку ноч цыганкай каля ганка...	44
** Ты прыходзіш ка мне.....	45